

ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΧΑΡΑ

† ΠΑΥΛΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ

ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΧΑΡΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Μητροπολίτης Χαλκίδος Χρυσόστομος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Βασίλης Αργυριάδης

Ἐν πλῶ

Θερμές ευχαριστίες οφείλουμε
στον κ. Δημήτριο Ι. Παπαβασιλείου
για την πολύτιμη συνεργασία του
στην πραγματοποίηση της παρούσας έκδοσης.

© Έκδόσεις Έν πλώ
Κολοκοτρώνη 49, Αθήνα 105 60
Τηλ.: 210 3226343 - Fax: 210 3221238
e-mail: info@enploeditions.gr
www.enploeditions.gr
www.facebook.com/enploeditions.gr

Α΄ έκδοση: Δεκέμβριος 2019

ISBN: 978-960-619-059-9

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

~9~

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

Προσπάθεια ερμηνείας του κόσμου
μέσα από την Ορθόδοξη παράδοση

~15~

Η αποϊεροποίηση
και οι συνέπειές της

~33~

Ο χριστιανικός ανθρωπισμός
απέναντι στη νεοναζιστική πρόκληση

~47~

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Η αναγέννηση της ανθρώπινης φύσης.

(Με αφορμή τα Χριστούγεννα)

~59~

Άσκηση και άθληση.

(Με αφορμή τη νηστεία της Μ. Σαρακοστής)

~71~

Το είναι του Θεού και η άρνηση του ανθρώπου.

(Με αφορμή την Ανάσταση)

~77~

Τι νόημα έχει μια ζωή
που τελειώνει στον θάνατο;

~81~

Το σκάνδαλο και η μωρία

~93~

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΟΙΚΟΔΟΜΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΨΥΧΕΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Για μια ορθή λειτουργική αγωγή

- Ενορία, σχολείο, οικογένεια

~113~

Ιησούς Χριστός, Το αντιλεγόμενο σημείο

- Ανοιχτή επιστολή σ' έναν νέο άνθρωπο

~131~

Εκείνος ναι, εμείς γιατί όχι;

Ο Άγιος Πορφύριος και η δική μας ζωή

~151~

Η ταυτότητα της Ορθοδοξίας

~171~

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι εκδόσεις «Ἐν πλῶ» ανέλαβαν την όντως θεάρεστη πρωτοβουλία, να προβούν στην έκδοση βιβλίου, του οποίου περιεχόμενο είναι κείμενα και ομιλίες του αειμνήστου Μητροπολίτου Σισανίου και Σιατίστης κυρού Παύλου.

Εζήτησαν μάλιστα από την ταπεινότητά μου τη συγγραφή ενός προλόγου, προφανώς επειδή ο εν ουρανοίς αυλιζόμενος Ιεράρχης είχε γενέτειρα τη Χαλκίδα, στη Μητρόπολη της οποίας ιεραποστολικά και φιλότιμα εργάστηκε ως Κληρικός, προσφέροντάς της τη νιότη του και όλη του την ικμάδα.

Με πολλή ευγνωμοσύνη και αγαλλίαση ανέλαβα τη διακονία αυτή, αφού ο π. Παύλος είναι μέχρι σήμερα και πάντοτε εγκάρδιος φίλος μου και πνευματικός αδελφός μου. Ας δεχθεί τούτη την ταπεινή προσφορά ως ένα κεράκι στη μνήμη του την αγαθή και αγία, με την αφορμή της οσονούπω συμπληρώσεως ενός έτους, από της εκ της γης εκδημίας του και της εις Κύριον ενδημίας του.

Όσα κείμενα γράφτηκαν από τα πλήρη αγαθών έργων χέρια του ή απομαγνητοφωνήθηκαν με μέριμνα άλλων, αποκαλύπτουν άνθρωπο που έχει ή μάλλον είναι όλος καρδιά! Καρδιά τετρωμένη της θείας αγάπης, αλλά και ευρύχωρη και ζεστή, προσφερόμενη για φιλοξενία και ανάπαυση των πάντων!

Αυτή η καρδιά είναι η κινητήριος δύναμις της ποιμαντικής του δράσεως και της πολυτιμότητας,

όντως ανεκτίμητης, θυσιαστικής προσφοράς του.

Από την καρδιά του προερχόταν ο ζωντανός λόγος του, τον οποίο εκφωνούσε με διδακτικό, κατηχητικό και ομολογιακό περιεχόμενο και, κατά περίπτωση, με συναρπαστικό και ενθουσιώδη, στοργικό και ενθαρρυντικό, κάποτε αυστηρό και κριτικό τόνο!

Στόχος του, να ευαγγελίζεται ημέραν εξ ημέρας το σωτήριο του Θεού ημών και να οδηγεί τον λαό του Θεού στον Χριστό και την αγία Του Εκκλησία! Ήθελε τον θεολογικό λόγο κτήμα των πολλών και όχι μόνο των «ειδικών» και το εκκλησιαστικό ήθος, τρόπο του καθημερινού βίου.

Δεν συνήθιζε ποτέ του να κνήθει ακοές, γι' αυτό και μετά παρρησίας ήλεγχε το κίβδηλο και υποκριτικό, το αιρετικό και το ψεύτικο, ιδίως μάλιστα όταν έβλεπε σκοτεινούς σχεδιασμούς σε βάρος της σωτηρίας των ανθρώπων και την εξυπηρέτηση ατομικών ή άλλων κακώς νοουμένων συμφερόντων.

Τα κείμενά του παρουσιάζουν την ομορφιά της ζωής εκείνης, που, κατά την προσφιλή έκφρασή του, νικά τον θάνατο και τον βαθύ πόνο του, επειδή λίγοι ζουν αληθινά αυτή την όντως ζωή. Ενώ, όμως, πονά και ελέγχει, εν τούτοις, ουδένα απογοητεύει ή εχθρεύεται ή αποκλείει! Βλέπει στα πρόσωπα όλων την εικόνα του Θεού και με σεβασμό προσκαλεί σε μετάνοια.

Η αγάπη του για τους νέους ανθρώπους είναι

κάτι το ασυνήθιστο. Λαχταρά να βλέπει τα παιδιά στην αγκαλιά του Θεού, κάνει τα πάντα γι' αυτό, δεν υπολογίζει χρόνο, χρήματα, κόπο, τρέξιμο, ξενύχτι, θυσίες αμέτρητες. Κυριολεκτικά γίνεται «τοίς πάσι τα πάντα» αδιαφορώντας για την υγεία του και τη στοιχειώδη φροντίδα του εαυτού του. Αλλοίμονο, όμως, σε όσους θα επιχειρήσουν να εκμεταλευθούν τη νεανική απειρία και να συντελέσουν στην απώλεια των νεανικών υπάρξεων. Ο λόγος του οξύς, πάντα όμως αληθινός, θα τους ελέγξει με αυστηρότητα προδορμική! Ωστόσο ουδέποτε εκολάκευσε τους νέους αποβλέπων σε προσωρινά ωφέλη. Πάντα τους έδειχνε ψηλά κι όλο ψηλότερα και απαιτούσε απ' αυτούς, συναγωνιζόμενος μαζί τους, εντός του αγωνιστικού σταδίου της καθημερινότητας, να ζήσουν την εν Χριστώ ελευθερία και αγάπη!

Τελειώνοντας τούτες τις γραμμές ευχαριστώ τον Θεό, γιατί με αξίωσε να έχω τον Παύλο συνέκδημο, συνοδοιπόρο και φίλο, αδελφό και συλλειτουργό, μέχρι και την τελευταία επί της γης Θεία Λειτουργία και ταπεινά εύχομαι υπέρ της ωφελείας των αναγνωστών του βιβλίου τούτου και της επιβραβεύσεως του ευλογημένου εκδοτικού οίκου.

Χρυσόστομος
Μητροπολίτης Χαλκίδος

ΜΕΡΟΣ Α΄

Εγκαρσία και κόσμος

Προσπάθεια ερμηνείας του κόσμου μέσα από την Ορθόδοξη παράδοση

Εκινώντας αυτή τη βραδιά, το πρώτο που θα ήθελα να πω είναι ότι δεν έχω πρόθεση να κάνω μια διάλεξη. Αυτό που χαίρομαι είναι το ότι είμαστε μαζί και μαζί βοηθώντας ο ένας τον άλλο, θα προσπαθήσουμε να ψηλαφίσουμε «τους τύπους των ήλων» που κάρφωσαν το κορμί του ανθρώπου και του κόσμου στον Σταυρό της οδύνης.

Επιθυμώ ακόμα να κάνω δύο διευκρινίσεις. Η πρώτη είναι ότι δεν πιστεύω σε καμία θρησκεία. Ο Χριστός ήρθε να καταργήσει όλες τις θρησκείες και να αποκαλύψει έναν καινούργιο τρόπο ζωής, να χαρίσει έναν καινούργιο τρόπο ύπαρξης.

Η δεύτερη διευκρίνιση είναι ότι δεν πιστεύω σε καμιά ιδεολογία και σε κανένα σύστημα. Κανένα σύστημα και καμιά ιδεολογία δεν χωράει τη ζωή. Τα συστήματα και οι ιδεολογίες προσπαθούν να ερμηνεύσουν τη ζωή, το μόνο όμως που καταφέρνουν είναι να την ακρωτηριάζουν. Δεν με συγκινούν οι ιδέες, με συγκινούν τα πρόσωπα. Το πρό-

σωπο του Θεού, το πρόσωπο του ανθρώπου.

Το μόνο που τελικά μπορώ να πω είναι ότι αγαπώ τη ζωή και γι' αυτό ανήκω στην Εκκλησία. Σ' αυτή βρήκα το πλήρωμα της ζωής, δηλαδή το πλήρωμα της αλήθειας, της αγάπης, της ελευθερίας. Μέσα στην Εκκλησία δεν αισθάνομαι καμιά ιδεολογία να «μου δίνει γραμμή», δεν αισθάνομαι κανένα σύστημα να με καταπιέζει. Δεν κυριαρχεί επάνω μου καμιά απρόσωπη δύναμη αλλά η ελευθερία και η αγάπη του Τριαδικού Θεού. Ζώντας στην Εκκλησία δεν μου προσφέρεται κανένα καταστατικό για μελέτη και υπογραφή αλλά με υποδέχονται τα πρόσωπα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος και με καλούν να αλληλοπεριχωρηθώ στην τριαδική και αγαπητική κοινωνία Τους. Αισθάνομαι ότι μπορώ να σωθώ. Να γίνω δηλαδή, σώος, ολόκληρος, ακέραιος, να ξεπεράσω τα λογής κομματιάσματα.

Μετέχοντας σ' αυτόν τον χώρο της ζωής δεν αντιδिकώ με κανέναν. Βλέπω ολοκάθαρα τα υστερήματα της ζωής, την πτώχευση της ζωής που γεννιέται από κάθε προσπάθεια ιδεολογικοποίησής της.

Τα πλαίσια του χώρου μέσα στον οποίο θα κινηθούμε ορίζονται από την πρόταση ερμηνείας του κόσμου μέσα από την Ορθόδοξη παράδοση.

Λέγοντας παράδοση, δεν εννοούμε κάποιο ιδεολογικό κατεστημένο, ούτε κάποια εκκλησιαστική γραμματολογία. Το κέντρο και το περιεχόμενο